

PRÍLOHA C 1

MINIMÁLNE POŽIADAVKY VO VZŤAHU K ŽIVOTNÉMU PROSTREDIU, HYGIENE A WELFARE ZVIERAT.

- Medzi všeobecné kritériá spôsobilosti prijatia projektov patrí plnenie minimálnych štandardov týkajúcich sa životného prostredia, hygieny a welfare zvierat.
- Plnenie minimálnych požiadaviek čo sa týka životného prostredia, hygieny a welfare zvierat je v Slovenskej republike vyžadované prostredníctvom mnohých právnych predpisov.

Súpis základných noriem, ktorými sú vyžadované minimálne požiadavky životného prostredia, hygieny a welfare zvierat je uvedený v tabuľke. Jednotlivé zákony obsahujú o.i. činnosť a pôsobnosť príslušných orgánov (štátna správa a kontrolné inštitúcie) v oblasti porušenia ustanovení a výšku sankčných postihov.

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Oblasť	Legislatíva SR	Popis obsahu legislatívy	Príslušné orgány	Sankcie (max. pokuta príslušného štátneho orgánu)
Ochrana prírody a krajiny	Zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny	Účelom tohto zákona je prispieť k zachovaniu rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, utvárať podmienky na trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, 1) záchranu prírodného dedičstva, 2) charakteristického vzhľadu krajiny a na dosiahnutie a udržanie ekologickej stability	Ministerstvo životného prostredia SR Slovenská inšpekcia životného prostredia Krajské a okresné odbory životného prostredia Obce	- 1 000 000 Sk
Ochrana poľnohospodárskeho pôdneho fondu	Zákon č.307/1992 o ochrane PPF v znení zákona č. 83/2000	Poľnohospodársky pôdny fond je nezastupiteľnou zložkou životného prostredia a nenahraditeľným prírodným zdrojom. Každý je povinný chrániť jeho prirodzené funkcie a vyhnúť sa konaniu, ktoré by viedlo k jeho zhoršeniu.	Ministerstvo pôdohospodárstva SR Krajské a okresné odbory PPLH	- 1 000 000 Sk
Ochrana vôd	Zákon č.184/2002 o vodách (vodný zákon)	Tento zákon vytvára podmienky pre všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a podzemných vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie. Tento zákon upravuje práva a povinnosti fyzických a právnických osôb k povrchovým vodám, podzemným vodám a nehnuteľnostiam, ktoré s nimi súvisia, pri ochrane, účelnom a hospodárnom využívaní, oprávnenia a povinnosti orgánov štátnej vodnej správy a zodpovednosť za porušenie povinností podľa tohto zákona.	Ministerstvo životného prostredia SR Ministerstvo pôdohospodárstva SR Krajské a okresné odbory životného prostredia	- 1 000 000 Sk
Ochrana ovzdušia	Zákon č. 478/2002 o ovzduší	Zákon upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a pri obmedzovaní príčin a zmierňovaní následkov znečisťovania ovzdušia, ciele v kvalite vonkajšieho ovzdušia, pôsobnosť orgánov štátnej správy ochrany ovzdušia a obcí a zodpovednosť za porušenie povinností na úseku ochrany ovzdušia.	Ministerstvo životného prostredia SR Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR Inšpekcia Krajské a okresné odbory životného prostredia Obce	- 10 000 000 Sk

Tvorba odpadov	Zákon č. 223/2001 o odpadoch v znení zákona č. 393/2002	Tento zákon upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi, zodpovednosť za porušenie povinností na úseku odpadového hospodárstva a zriadenie Recyklačného fondu.	Ministerstvo životného prostredia SR, Krajské a okresné odbory životného prostredia	- 500 000 Sk
Výživa rastlín , agrochemické skúšanie pôd	Zákon č. 136/2000 o hnojivách	Tento zákon ustanovuje a) podmienky na uvádzanie hnojív, pestovateľských substrátov a pôdnych pomocných látok na úpravu vlastností pôdy do obehu, b) registráciu hnojív, c) podmienky skladovania a používania hnojív, d) podmienky na agrochemické skúšanie poľnohospodárskych pôd a zisťovanie pôdnych vlastností lesných pozemkov, e) pôsobnosť orgánov štátnej odbornej kontroly nad dodržiavaním povinností ustanovených týmto zákonom.	Ministerstvo pôdohospodárstva SR, Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky (ÚKSÚP)	- 100 000 Sk
Fytosanitárna kontrola, Prípravky na ochranu rastlín	Zákon č. 285/1995 o rastlinolekárskej starostlivosti v znení zákona č. 471/2001	(1) Účelom tohto zákona je ustanoviť podmienky rastlinolekárskej starostlivosti tak, aby sa neohrozovalo zdravie a život ľudí a zvierat, životné prostredie, zdravotný stav rastlín a nepriaznivo neovplyvnila kvalita a zdravotná nezávadnosť rastlinných produktov. (2) Na dosiahnutie účelu uvedeného v odseku 1 tento zákon upravuje a) povinnosti fyzických osôb a právnických osôb pri vykonávaní rastlinolekárskej starostlivosti, b) pravidlá na výkon rastlinolekárskej starostlivosti, c) podmienky registrácie prípravkov na ochranu rastlín a ich uvádzanie do obehu, d) podmienky kontroly účinných látok a prípravkov na ochranu rastlín.	Ministerstvo pôdohospodárstva SR, Krajské a okresné odbory PPLH, Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky (ÚKSÚP) Lesnícky výskumný ústav Ministerstvo zdravotníctva SR, Krajské a okresné úrady (hygienik)	- 1 000 000 Sk - 500 000 Sk
Poľnohospodárske chemikálie (všeobecne)	Zákon č. 163/2001 o chemických látkach a chemických prípravkoch	Tento zákon ustanovuje podmienky oznamovania, klasifikácie, testovania, označovania, balenia, dovozu a vývozu chemických látok a chemických prípravkov z hľadiska ochrany života a zdravia ľudí a životného prostredia pri voľnom pohybe chemických látok a chemických prípravkov, práva a povinnosti podnikateľa, ako aj pôsobnosť orgánov štátnej správy, kontrolu a dohľad nad dodržiavaním tohto zákona.	Ministerstvo hospodárstva SR, Ministerstvo zdravotníctva SR, Ministerstvo životného prostredia SR, Ministerstvo pôdohospodárstva SR, Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky (ÚKSÚP)	- 3 000 000 Sk
Kvalita osív	Zákon č. 291/1996 o odrodách a osivách v znení zákona č. 470/2002	Tento zákon upravuje a) práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb pri šľachtení a registrácii odrôd a klonov poľnohospodárskych plodín a lesných drevín a pri výrobe a uvádzaní osív a sadív (ďalej len "množiteľský materiál") poľnohospodárskych plodín a lesných drevín do obehu, b) pravidlá výkonu štátnej odbornej kontroly a skúšania osív, odrôd a klonov poľnohospodárskych plodín a lesných drevín.	Ministerstvo pôdohospodárstva SR, Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky (ÚKSÚP)	- 1 000 000 Sk

		(2) Tento zákon sa nevzťahuje na množiteľský materiál odrôd a klonov poľnohospodárskych plodín a lesných drevín, ktoré sú určené na výskumné účely alebo na pokusné účely alebo na šľachtenie nových odrôd, alebo na zachovanie biologickej rôznorodosti rastlín.		
Kaly z čistiarní odpadových vôd používané na poľnohospodárske pôdy	Zákon č. 188/2003 o aplikácia čistiarenskeho kalu a dnových sedimentov na pôdu	Tento zákon upravuje podmienky využívania čistiarenskeho kalu a dnových sedimentov aplikovaných do pôdy tak, aby sa vylúčil ich škodlivý vplyv na vlastnosti pôdy, rastliny, vodu, zdravie ľudí a zvierat, povinnosti producenta a odberateľa čistiarenskeho kalu a dnových sedimentov výkon štátnej odbornej kontroly pri používaní čistiarenskeho kalu a dnových sedimentov sankcie za porušenie tohto zákona	Ministerstvo pôdohospodárstva SR, Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky (ÚKSÚP)	- 100 000 Sk

HYGIENA

Oblasť	Legislativa SR	Popis obsahu legislatívy	Príslušné orgány	Sankcie
Potraviny (všeobecne)	Zákon č. 152/1995 o potravinách v znení neskorších predpisov Potravinový kódex	Tento zákon ustanovuje podmienky výroby potravín a ostatných požívatín, manipuláciu s nimi a ich uvádzanie do obehu v záujme podpory a ochrany zdravia ľudí a ochrany spotrebiteľa na trhu potravín, ako aj úlohy a organizáciu potravinového dozoru nad ich dodržiavaním (ďalej len "potravinový dozor").	Ministerstvo pôdohospodárstva SR, Ministerstvo zdravotníctva SR, Orgány ochrany zdravia, Orgány veterinárnej správy, SPPI, skúšobné a certifikačné orgány	- 1 000 000 Sk

CHOV ZVIERAT A ŽIVOTNÉ PODMIENKY ZVIERAT

Oblasť	Legislativa SR	Popis obsahu legislatívy	Príslušné orgány	Sankcie
Chov a welfare zvierat (všeobecne)	Zákon č. 488/2002 o veterinárnej starostlivosti	Tento zákon ustanovuje veterinárne požiadavky na zdravie zvierat a násadových vajec (ďalej len „živé zvieratá“), na spermu, embryá a vajíčka zvierat (ďalej len „zárodočné produkty“) z hľadiska zdravia zvierat a na ochranu zvierat, veterinárne požiadavky na produkty živočíšneho pôvodu v záujme ochrany zdravia zvierat, veterinárne požiadavky na živé zvieratá, ako aj na produkty živočíšneho pôvodu vrátane vedľajších živočíšnych produktov v záujme ochrany zdravia ľudí, práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb vo veterinárnej oblasti, ako aj odborné veterinárne činnosti a podmienky ich vykonávania, organizáciu, pôsobnosť a právomoci orgánov vykonávajúcich štátnu správu vo veterinárnej oblasti, sankcie za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom.	Ministerstvo pôdohospodárstva SR, Orgány veterinárnej správy,	- 5 000 000 Sk

Kvalita krmív	Zákon č. 184/1993 o krmivách	Účelom tohto zákona je vytvoriť podmienky na zachovanie a zlepšovanie úžitkovosti chovaných zvierat, zdravia a akosti výrobkov z ich chovu používaním vhodných krmív, ako aj na ochranu zdravia ľudí a životného prostredia pred zdravotnou závadnosťou a inými nepriaznivými účinkami používaných krmív. Na dosiahnutie účelu uvedeného v odseku 1 tento zákon upravuje a) práva a povinnosti fyzických a právnických osôb, ktoré krmivo uvádzajú do obehu (ďalej len "dodávateľ"), b) pravidiel výkonu štátnej odbornej kontroly krmív.	Ministerstvo pôdohospodárstva SR, Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky (ÚKSÚP)	- 500 000 Sk
---------------	------------------------------	--	--	--------------

Poznámka: Uvádzané základné zákony sú doplnené príslušnými vykonávacími predpismi

Minimálne požiadavky vo vzťahu k životnému prostrediu, hygiene a welfare zvierat sa priamo vzťahujú na nasledovné opatrenia Plánu rozvoja vidieka:

- **Investície dopoľnohospodárskych podnikov**
- **Zlepšenie spracovania a predajnosti poľnohospodárskych produktov**

PRÍLOHA C 2

NOVOZAVEDENÉ NORMY

Novozavedené normy s podmienkou časovej realizácie:

- **V roku 2002 bola do zákona o vodách č.184/2002 implementovaná Nitrátová smernica 91/676/EEC.** V zmysle tohto zákona bol vypracovaný Kódex správnej poľnohospodárskej praxe, nariadením vlády SR č.249/ 2003 boli vymedzené zraniteľné územia na celkovej výmere 1 517 624 ha poľnohospodárskej pôdy (62 % z celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy). Realizácia potrebných opatrení sa premieta do Akčného plánu, ktorý stanovuje časové obdobie 4 rokov (2004-2008) na ich aplikáciu. Najdôležitejšou súčasťou opatrení je budovanie uskladňovacích priestorov pre hospodárske hnojivá.

V oblasti welfare zvierat boli do legislatívy SR transponované predpisy ES:

- **Nariadením vlády SR č.730/2002 ktorým sa ustanovujú minimálne normy ochrany teliat (smernice Rady 91/629/EHS, 97/2/ES, rozhodnutie Komisie 97/182/ES), pričom do 31. decembra 2006 sa musia splniť tieto požiadavky na ustajnenie teliat:**

1. šírka každého jednotlivého koterca pre teľa musí zodpovedať najmenej výške teľaťa v kohútiku meranej v stoj a dĺžka musí zodpovedať najmenej dĺžke tela teľaťa meranej od hrota nosa po sedací hrboľ, násobenej koeficientom 1,1 ;koterce pre teľatá, okrem kotercoch slúžiacich na izoláciu chorých zvierat, musia mať perforované steny, aby umožnili teľatám priamy vizuálny a hmatový kontakt,
2. každé teľa chované v skupine musí mať k dispozícii voľnú plochu, ktorá musí mať najmenej 1,5 m² na každé teľa so živou hmotnosťou do 150 kg, 1,7 m² na každé teľa so živou hmotnosťou od 150 kg až do 220 kg a 1,8 m² na každé teľa so živou hmotnosťou nad 220 kg.

- **Nariadením vlády SR č.735/2002 ktorým sa ustanovujú minimálne normy ochrany ošipaných (smernice Rady č.91/630/EHS, 2001/88/ES, 2001/93/ES) a náročné normy sa týkajú najmä ustajnenia ošipaných, ktoré sa musia splniť do 31.12.2012.**

Existujúce zariadenia na chov ošipaných musia splniť nasledovné požiadavky :

1. celková voľná plocha podlahy dostupná pre všetky prasničky po pripúšťaní musí byť najmenej 1,64 m² a pre prasnice najmenej 2,25 m². Ak sa tieto ošipané chovajú v skupinách s menej ako 6 jedincami, voľná plocha podlahy sa musí zväčšiť o 10 %. Ak sa chovajú v skupinách so 40 a viac jedincami, voľná plocha podlahy môže byť o 10 % menšia.
2. Povrch podlahy musí spĺňať nasledujúce požiadavky:
 - najmenej 0,95 m² pre prasničku po pripúšťaní a 1,3 m² pre prasnú prasnicu z celkovej plochy dostupnej pre ošipané musí mať súvislý pevný povrch, ktorého drenážne otvory nepresahujú 15 % jeho plochy,
3. Počas obdobia začínajúceho štvrtým týždňom po pripúšťaní a končiaceho jeden týždeň pred očakávaným prasením sa prasnice a prasničky musia chovať v skupinách. Dĺžka strán koterca, v ktorom sa skupina ošipaných chová, musí byť väčšia ako 2,8 m. Ak skupina ošipaných chovaných v kotercoch má menej ako 6 jedincov, dĺžka strán koterca musí byť väčšia ako 2,4 m. Ak sa prasnice a prasničky chovajú na farme s menej ako desiatimi prasnicami, možno ich chovať počas uvedeného obdobia v individuálnych boxoch.

Požiadavky na chov kanca musia byť splnené už do 31.12.2004:

- koterce pre kancov sa musia situovať a zostrojovať tak, aby im umožňovali otáčať sa a počuť, cítiť a vidieť ostatné ošipané,
- voľná plocha podlahy pre dospelého kanca musí mať najmenej 6 m², ak sa koterec používa aj na prirodzené pripúšťanie, dostupná plocha podlahy pre dospelého kanca musí mať najmenej 10 m² a koterec musí byť bez akýchkoľvek prekážok,

- **Nariadením vlády SR č.736/2002 ktorým sa ustanovujú minimálne normy na ochranu nosníc (smernice Rady č.99/74/ES, 2002/4/ES), týkajúce sa najmä chovu nosníc v obohatených kliebkach, ktoré farmár musí splniť najneskôr do 31.12.2011 a týmto dňom sa zároveň zakazuje chov v neobohatených kliebkach.**

Požiadavky na chov nosníc v obohatených kliebkach:

Prevádzkarne na chov nosníc systémom obohatených kliebok musia spĺňať minimálne tieto požiadavky:

1. musia mať najmenej 750 cm² podlahy kliebky na nosnicu, z toho 600 cm² musí byť použiteľnej plochy; výška zo žiadneho bodu kliebky po jej strop nesmie byť nižšia ako 20 cm a celková plocha kliebky nesmie byť menšia ako 2 000 cm²,
2. musia mať hniezdo,
3. podstielka musí umožňovať zobanie a hrabanie,
4. musia mať bidlá poskytujúce najmenej 15 cm na nosnicu,
5. musia mať krmny žľab, ktorého dĺžka musí byť najmenej 12 cm násobených počtom nosníc v kliebke; krmny žľab nemôže obmedzovať prístup nosníc k potrave,
6. každá kliebka musí mať napájací systém primeraný veľkosti skupiny nosníc; ak sú použité kvapkové napájačky, musia byť zabezpečené najmenej dve kvapkové napájačky alebo dve miskové napájačky v dosahu každej nosnice,
7. šírka chodbičky medzi radmi kliebok musí byť najmenej 90 cm a priestor medzi podlahou budovy a spodným radom kliebok musí byť najmenej 35 cm, aby sa zabezpečila kontrola nosníc, umiestňovanie nosníc do kliebok,
8. kliebky musia byť vybavené vhodnými prostriedkami na obrusovanie pazúrov.

PRÍLOHA C 3**SPRÁVNA FARMÁRSKA PRAX**

Článok 29 Nariadenia č. 445/2002 stanovuje, že zvyčajná "správna farmárska prax" je norma poľnohospodárstva, ktorú by mal rozumný poľnohospodár dodržiavať.

Štáty stanovujú vo svojich plánoch overiteľné normy. V každom prípade tieto normy určujú splnenie všeobecne povinných požiadaviek životného prostredia.

Znevýhodnené oblasti

- Správnu farmársku prax sú povinní dodržiavať poľnohospodári čerpajúci kompenzačné platby v znevýhodnených oblastiach.

Agroenvironmentálna podpora

- Správna farmárska prax je základnou referenčnou úrovňou činností poľnohospodára, od ktorej sa odvíja podpora za agroenvironmentálne záväzky (podľa čl.17 nariadenia č.445/2002).
- Pravidlá správnej farmárskej praxe musí poľnohospodársky subjekt vstupujúci do agroenvironmentálnej podpory záväzne plniť na celej výmere pôdy, ktorú obhospodaruje, t.z. aj na tých častiach, ktoré nebudú predmetom záväzku (podľa čl.19 nariadenia č. 445/2002).
- Za dodržiavanie správnej farmárskej praxe sa agroenvironmentálne platby nevyplácajú.

PRAVIDLÁ SPRÁVNEJ FARMÁRSKEJ PRAXE**OBLASŤ HNOJENIA**

- Používať možno iba také hnojivo, ktoré bolo na základe overenia jeho účinnosti, kvality a zdravotnej neškodnosti a bezpečnosti zapísané do registra hnojív, ako aj hospodárske hnojivá. (Zoznam registrovaných hnojív uverejňuje pravidelne Ministerstvo pôdohospodárstva SR vo Vestníku MP SR).
- Podnikatelia v poľnohospodárstve sú povinní používať hnojivá v množstve a spôsobom, ktoré zabezpečujú potrebnú výživu rastlín a trvale udržateľnú úrodnosť pôdy.
- Do hospodárskych hnojív sa nesmú vnášať rizikové prvky a rizikové látky, ktoré by mohli narušiť vývoj pestovaných rastlín, ohroziť potravinový reťazec alebo znečistiť pôdu.

Skladovanie hnojív

Fyzické a právnické osoby obhospodarujúce poľnohospodársku pôdu alebo vykonávajúce poľnohospodársku výrobu sú povinné

- hnojivá uskladovať oddelene a označiť ich trvalým a čitateľným spôsobom
- zabezpečiť, aby nenastalo miešanie hnojív s inými látkami
- priebežne viesť evidenciu o príjme, výdaji a množstve hnojív

Tuhé priemyselné hnojivá sa skladujú v skladoch ako voľne uložené alebo balené.

Voľne uložené hnojivá sa skladujú v

- hromadách označených názvom hnojiva najviac do výšky 6 m, vzdialených od seba najmenej 2 m,
- oddeleniach (boxoch) označených názvom hnojiva,
- zásobníkoch

Hnojivá balené vo vreciach, s hmotnosťou 50 kg sa skladujú uložené na sebe do výšky najviac 1,5 m alebo na paletách najviac do výšky 3,5 m.

Kvapalné hnojivá sa skladujú v nádržiach vybudovaných na tento účel a označených názvom uskladneného hnojiva, umiestnených v záchytnej vani, ktorej objem musí byť väčší ako je objem najväčšej skladovacej nádrže umiestnenej vo vani.

Pri skladovaní kvapalných hnojív sa musia dôsledne dodržiavať podmienky skladovania predpísané ich výrobcami.

Suspenzné hnojivá sa skladujú v nádržiach s účinným miešacím zariadením.

Hospodárske hnojivá (maštalný hnoj, hnojovica, močovka) sa musia skladovať tak, aby sa zamedzilo znečisteniu životného prostredia.

Skladovacie priestory hospodárskych hnojív musia byť prispôsobené skutočnej produkcii v podniku za obdobie

- minimálne 6 mesiacov v zraniteľných oblastiach (nitrátová smernica)
- minimálne 5 mesiacov mimo zraniteľných oblastí

Veľkosť skladovacích priestorov je možné vypočítať na základe počtu a druhu hospodárskych zvierat v podniku podľa prílohy C 4.

Voľné uskladnenie pevných hospodárskych hnojív a kompostov na poľnohospodárskej pôde je možné len v prípade, že neohrozí znečisťovanie povrchových a podzemných vôd. Zároveň nesmú byť umiestnené v oblasti vzdialenej menej ako 100 m od studne a prameňa. Maštalný hnoj by sa mal skladovať v zariadeniach vybudovaných podľa normy STN 465710 „Organické hnojivá“. Nové skladovacie zariadenia maštalného hnoja musia umožňovať ich jednoduché plnenie ako i vyprázdňovanie.

Používanie hnojív

Pri používaní hnojív, hospodárskych hnojív a pôdných pomocných látok na poľnohospodárskej pôde nesmie prísť k ich priamemu prieniku alebo splaveniu do povrchových vôd alebo na vedľajšie pozemky.

Pri určovaní dávky hnojív sa vychádza z

- potrieb plodiny na dosiahnutie predpokladanej úrody a kvality produkcie
- množstva prístupných živín v pôde a z podmienok stanovišťa (najmä z klímy, pôdneho druhu a typu)
- pôdnej reakcie (pH), pomeru dôležitých kationtov (vápnika, horčíka a draslíka) a z pomeru pôdnej organickej hmoty (humusu)
- pestovateľských podmienok ovplyvňujúcich prístupnosť živín (predplodina, spracovanie pôdy, závlaha)

Dávky hnojív

- Pri hnojení poľnohospodárskych pôd je potrebné dbať na vlastnosti stanovišťa, stav zásob pôdy, potrebu jednotlivých druhov rastlín ako aj na úrodnosť jednotlivých oblastí; práve tak zohľadňovať aj v pôde obsiahnuté zvyšky rastlín, podmienky koncentrácie živín a prirodzený mineralizačný proces v pôde.
- Pri hnojení špecifických plodiny musí byť dodržaný stanovený limit 170 kg N/ha ročne vo forme organických hnojív

Najvyššie dávky hnojív

- Dávkovanie dusíkatých hnojív na poľnohospodárske úžitkové plochy je zásadne nasledovne ohraničené:
Po spočítaní hospodárskych hnojív použitých v dusíkatej forme, majú tieto najvyšší limit 170 kg čistého dusíka na hektár za rok.

Delenie dávok hnojív

- Použitie dusíkatých hnojív vyplýva z včasného a kvantitatívneho upotrebenia. Vo väčšine prípadov delenie celkovej dávky dusíka je základným predpokladom jeho efektívneho využitia. Rýchle účinkovanie tzv. ľahko rozpustného dusíka je potrebné od viac ako 100 kg N/ha/rok v každom prípade deliť, spravidla na 2-3 časti, s prihliadnutím na špecifiká danej plodiny.

- Jednorázová dávka dusíka pre poľné plodiny by nemala presiahnuť 60 kg N.ha⁻¹.

Spôsob hnojenia

- Zohľadňovať výsledky agrochemického skúšania pôd a tým zvýšiť efektívnosť aplikácie hnojív.
 - Agrochemické skúšanie poľnohospodárskej pôdy je pravidelné zisťovanie vybraných parametrov je chemických vlastností súvisiacich s pôdnou úrodnosťou a s jej znečistením rizikovými prvkami a rizikovými látkami, ktorého cieľom je regulovať používanie hnojív, aby sa dosiahla alebo udržala trvalá produkčná schopnosť pôdy a vylúčilo sa jej znečistenie.
 - Podnikatelia v poľnohospodárstve sú povinní po vyzvaní a podľa pokynov kontrolného ústavu vykonať alebo zabezpečiť odber pôdných vzoriek z pozemkov, ktoré obhospodarujú a dodať ich na určené miesto.
 - Výsledky agrochemického skúšania poľnohospodárskej pôdy kontrolný ústav vyhodnotí a odovzdá podnikateľom v poľnohospodárstve
- Vzhľadom na zníženie strát dusíka z hospodárskych hnojív je tieto potrebné čo najskôr zapraviť do pôdy. V prípade kvapalných hospodárskych hnojív uprednostniť priamu aplikáciu do pôdy.
- Presnosť spôsobu hnojenia na plochy je hlavne technickými usmerneniami hnojenia. Zariadenia na aplikáciu hnojiva musia zaručiť správne stanovenie aplikačných rozmerov a rozdeľovania.

Zákazy hnojenia

Hnojivá sa nesmú používať na poľnohospodárskej pôde ak osobitný predpis (napr. zákon o ochrane prírody a krajiny, zákon o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu, zákon o vodách) zakazuje alebo obmedzuje použitie hnojív

Hnojenie je zakázané na pôdy:

- zamokrené
- zamrznuté do hĺbky 8 centimetrov a viac
- pokryté vrstvou snehu nad 5 centimetrov
- ak spôsob hnojenia ohrozuje životné prostredie okolia pozemku
 - v šírke 10 m od povrchových vodných zdrojov (toky, kanále, nádrže, rybníky, štrkoviská, mokrade a pod.)
 - vo vzdialenosti najmenej 50 m od podzemných vodných zdrojov
 - na svahu so sklonom nad 10° pri nebezpečí odplavenia do povrchových vôd
 - na prevlhčené pôdy na svahu
 - do 12 mesiacov po odvodnení (tekuté hnojivá do 2 rokov)

V zmysle uvedených zákazov by nemali byť hnojivá aplikované v období mesiacov november – február.

Evidencia použitia hnojív

Podnikatelia v poľnohospodárstve sú povinní viesť trvalú evidenciu o príjme a použití hnojív na poľnohospodárskej pôde alebo na lesných pozemkoch.

Evidencia sa vedie o množstve, druhu a čase použitia hnojív podľa pozemkov, plodín, dosiahnutých úrod a rokov a uschováva sa najmenej 10 rokov.

Evidencia o použití hnojív, hospodárskych hnojív a pôdných pomocných látok sa vedie na predpísanom formulári a na požiadanie je povinnosť poskytnúť kontrolnému ústavu prehľad o spotrebe každoročne do konca kalendárneho roka.

PLÁN HNOJENIA

Popis a obsah reálneho programu správneho a efektívneho využívania hnojív pri rešpektovaní ochrany povrchových a podzemných vôd ako aj ostatných zložiek životného prostredia.

Ekonomicky výhodnou a ekologicky prijateľnou metódou manipulácie s exkrementami hospodárskych zvierat a s inými odpadmi je ich aplikácia do pôdy. To však vyžaduje mať vypracovaný konkrétny plán, kedy, kde a ako uvedené hnojivá a iné organické odpady použiť, aby sa znížilo na minimum riziko znečistenia vodných zdrojov a aby sa dôsledne využil živinový potenciál aplikovaných hnojív v pestovateľskom systéme na pôde.

Plán hnojenia zohľadňuje agrochemické skúšanie pôd, obsahuje reálny program efektívneho využitia hnojív a iných organických odpadov so zreteľom na stanovený oševný postup, pri rešpektovaní ochrany povrchových a podzemných vôd, ako aj ostatných zložiek životného prostredia.

Plán pozostáva z grafickej časti (mapa v mierke min. 1:25 000) a textovej časti.

Grafická časť

Na mape sa vyznačia:

- hranice jednotlivých honov (pozemkov) a ich výmera
- hranice jednotlivých oševných postupov a ich výmera, pri pastvinách aj intenzitu zaťaženia (napr. x ks oviec/ha)
- strediská a maštale živočíšnej výroby
- svahovitosť honov vyznačená šípkou s číselným udaním sklonu v stupňoch v členení (do 3⁰ rovina, do 12⁰ mierny a stredný svah, nad 12⁰ výrazný svah)
- vodné toky, vodné nádrže, vodné zdroje, mokrade, štrkoviská, zaplavované územia, meliorované pozemky (odvodnenie, závlahy)
- sídliská a iné objekty a zariadenia, ktoré vyžadujú hygienickú ochranu
- cestná sieť

Pri vypracovaní plánu je potrebné s vyznačením na mape:

- určiť plochy kde sa nikdy nesmú aplikovať hnojivá a iné odpady (napr. pásma 10 m od povrchových vodných zdrojov, 50 m od zdrojov podzemných vôd, trvale zamokrené plochy, územia hygienickej ochrany)
- určiť, na ktoré plochy nemožno aplikovať hnojivá a iné odpady v určitý čas, alebo kde je aplikácia možná len v obmedzených dávkach (erózne ohrozené svahy, plochy s podzemnou vodou vyššie ako 0,5 m, plochy určené na produkciu k priamemu konzumu);
- stanoviť plochy, na ktoré je možné aplikovať hnojivá a iné odpady kedykoľvek v povolenom období;

Textová časť

Súčasťou textovej časti sú:

- identifikačné údaje subjektu
- celková výmera pôdy, z toho orná pôda, trvalé trávne porasty, trvalé kultúry (sady, vinice, chmeľnice)
- lokalizácia územia v prípade zvláštnej ochrany územia (národný park, chránená krajinná oblasť, chránená vodohospodárska oblasť, pásmo hygienickej ochrany)
- celková bilancia zvierat podľa jednotlivých druhov a v prepočtoch veľkej dobytčej jednotky (VDJ)
- spôsoby ustajnenia, pasenia a košarovania
- výpočet celkovej ročnej produkcie hospodárskych hnojív
- bilancia skladovacej kapacity pre produkované hospodárske hnojivá a systém uskladnenia
- určenie, aké veľké územie je potrebné na aplikáciu hnojív do pôdy tak, aby sa neprekročila prípustná hranica obohatenia pôdy o celkový dusík (ročne max. 170 kg N.ha⁻¹).
- určiť ako a kde budú použité hnojivá a iné odpady pri prekročení bilancie celkového dusíka (prebytok hnojív)

Plán hnojenia spracovaný podľa mesiacov je možné vypracovať na dlhšie časové obdobie (5 rokov) dopredu na celý oševný postup.

V prípadoch zásadných zmien* oševného postupu, počtov zvierat, zmeny výmery pozemkov, zmeny hygienických hraníc a ochranných pásiem je potrebné vypracovať nový plán hnojenia.

* Za zásadnú zmenu sa pokladá:

- zmena plodinovej štruktúry oševného postupu, na ktorú bol pôvodný plán hnojenia vypracovaný
- zmena počtu zvierat smerom nahor, pri ktorej sa prekračuje požadovaná skladovacia kapacita alebo prípustné množstvo aplikovaného dusíka
- zníženie výmery pozemkov pre aplikáciu dusíka (napr. prevod pôd na iný subjekt, záber poľnohospodárskej pôdy atď.)
- zmena hygienických hraníc a ochranných pásiem (ich rozšírením, vyhlásením a pod.)

OBLASŤ OCHRANY RASTLÍN

Povolené prostriedky na ochranu rastlín

- Je povolené používať len také prípravky na ochranu rastlín, ktoré boli na základe posúdenia a odskúšania ich biologickej účinnosti, zdravotnej a hygienickej nezávadnosti zapísané do zoznamu povolených prípravkov na ochranu rastlín. Register prípravkov je najmenej raz ročne zverejňovaný vo vestníku MP SR.
- Registrovanými prípravkami sú tie, na ktoré bolo vydané rozhodnutie o registrácii kontrolným úradom na základe výsledkov odskúšania biologickej účinnosti (v súlade so zásadami správnej praxe v ochrane rastlín) a ich posúdením
 - zdravotným ústavom z hľadiska toxických vlastností na zdravie ľudí a zabezpečenia zdravia ľudí a prostredia
 - referenčným laboratóriom z hľadiska toxicity a rizika pre domáce, hospodárske a voľne žijúce zvieratá, ryby a ostatné vodné živočíchy
 - ústavom včelárstva z hľadiska toxicity prípravku na včely
 - vodohospodárskym ústavom z hľadiska vplyvu prípravku na kvalitu podzemných a povrchových vôd a ochranu zdrojov pitnej vody

Použitie prípravkov

- Používať len registrované prípravky na ochranu rastlín a odskúšané a registrované mechanizačné prostriedky na ochranu rastlín za podmienok uvedených v registri a v osobitných predpisoch (zákon o ochrane prírody a krajiny, zákon o štátnom skúšobníctve a nariadenie vlády o jedoch a niektorých iných látkach škodlivých zdraviu)
- Podrobnosti o vedení spotreby a o spôsobe aplikácie prípravkov na ochranu rastlín stanovuje aplikačný predpis (vyhláška MP SR č.33/1999)
- Na zakázané upotrebenia a obmedzenia nad nebezpečnými látkami v prípravkoch na ochranu rastlín tiež dbá predpis o chemikáliách (zákon č.163/2001).
- Podrobnosti o zaobchádzaní s jedmi a niektorými inými látkami škodlivými zdraviu stanovuje príslušný predpis (nariadenie vlády č.206/1988)

Zákaz použitia prípravkov:

- nepoužívať prípravky v šírke najmenej 12 m od vodných tokov, vodných plôch a mokradí.

Použitie mechanizmov:

Registrované mechanizačné prostriedky – vlastník, správca alebo nájomca mechanizačného prostriedku na ochranu rastlín je povinný požiadať príslušnú autorizovanú osobu o vykonanie pravidelnej kontroly najmenej raz za dva roky alebo ak uplynula záručná doba jeho aplikačnej časti alebo došlo k takému jeho poškodeniu, oprave alebo úprave, ktoré by mohli mať vplyv na jeho funkčnosť a technickú spôsobilosť.

Mechanizačné prostriedky, ktoré sa používajú na aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín, podliehajú povinným pravidelným kontrolám okrem mechanizačných prostriedkov na ochranu rastlín na vedecké, výskumné, pokusné a výstavné účely a mechanizačných prostriedkov na ochranu rastlín používaných na osobnú spotrebu.

Maximálne dávky:

dávky maximálnej intenzity prípravkov na ochranu rastlín stanovuje vykonávací predpis k zákonu 285/95.

Doklady odbornosti

- Zaobchádzať so zvlášť nebezpečnými jedmi môžu iba subjekty, ktoré majú na to povolenie.
- Zaobchádzať s jedmi a žieravinami môžu len osoby, ktoré dovŕšili osemnásť rok
- Pracovníci musia mať zdravotnú odbornú spôsobilosť
- Priamo riadiť zaobchádzanie s jedmi môže osoba, ktorá
 - ukončila vysokoškolské štúdium príslušného smeru
 - ukončila vysokú školu iného smeru a zložila skúšku o spôsobilosti pre prácu s jedmi
 - má iné vzdelanie a zložila skúšku o spôsobilosti pre prácu s jedmi

Skladovacie podmienky

- Skladovanie prípravkov, ktoré sú označené ako jedy musí byť v uzamknutej miestnosti, ktorá je zabezpečená proti vlámaniu a nemôžu sa v nej skladovať omamné látky, liečivá, potraviny, krmivá a výbušniny.
- Pri skladovaní jedov s inými látkami (mimo zákazu) je možné ak sú uložené oddelene a je vylúčené ich vzájomné škodlivé pôsobenie alebo zámena

Povinné záznamy

- Každý kto používa prípravky na ochranu rastlín je povinný viesť evidenciu spotreby prípravkov na ochranu rastlín s uvedeným spôsobom aplikácie.
- Ten kto vedie evidenciu spotreby prípravkov a evidenciu aplikácie prípravkov, zasiela príslušnému kontrolnému inšpektorovi súhrnné údaje o spotrebe prípravkov a spôsobe aplikácie prípravkov za kalendárny rok do 31. januára nasledujúceho roka.

OBLASŤ OCHRANY PÔDY

Podmienky hospodárenia na pôde

- Vykonávať také agrotechnické opatrenia, ktoré zaručujú ochranu, zachovanie a obnovu prirodzených vlastností poľnohospodárskej pôdy
- Zabraňovať znehodnoteniu a poškodeniu poľnohospodárskej pôdy
- Spôsob využívania pôdy musí zodpovedať prírodným podmienkam v danom území

Podmienky používania čistiarenských kalov

- Do pôdy možno aplikovať čistiarenské kaly a dnové sedimenty, v ktorých koncentrácia rizikových látok neprekročí limitné hodnoty (stanovené zákonom č. 188/2003 Z.z)
- Čistiarenské kaly a dnové sedimenty možno aplikovať len do tých pôd, v ktorých je koncentrácia rizikových látok nižšia ako limitné hodnoty (stanovené zákonom č. 188/2003 Z.z)
- Aplikácia čistiarenského kalu a dnových sedimentov je zakázaná do pôdy
 - ktorej hodnota pH je nižšia ako 5,5
 - so svahovitou nad 12°
 - ak je hladina podzemnej vody menšia ako 0,5m
 - zamrznutej a zamokrenej
- Aplikácia čistiarenského kalu a dnových sedimentov je zakázaná na:
 - trvalé trávne porasty alebo krmoviny na ornej pôde ak by mala byť tráva spásaná alebo krmoviny zberané skôr ako uplynie 5 týždňov od aplikácie
 - pôdu, na ktorej sa práve pestuje ovocie a zelenina s výnimkou ovocných stromov

- na pôdu určenú na pestovanie ovocia a zeleniny, ktorých zberné časti sú v priamom kontakte s pôdou a konzumujú sa surové a to 10 mesiacov pred zberom úrody a počas samotného zberu

Evidencia a možnosti aplikácie kalov

- Aplikácia čistiarenských kalov a dnových sedimentov do pôdy je možná
 - na podklade zmluvy medzi producentom a užívateľom
 - podľa schváleného projektu
- Producent čistiarenského kalu alebo dnových sedimentov je povinný
 - viesť evidenciu o množstve a zložení kalu a sedimentov a spôsobe úpravy
 - viesť register odberateľov, miesto aplikácie, dodané množstvo a obsah rizikových látok
- Užívateľ pôdy je povinný
 - zabezpečiť výber vhodného pozemku na aplikáciu
 - viesť evidenciu o lokalite a množstve úhrnných dávok
 - všetky údaje uchovávať 10 rokov a poskytnúť kontrolným orgánom

Predchádzanie pôdnej erózii a zhutňovanie pôdy

Erózia pôdy je definovaná ako odnos pôdnej hmoty a z toho vyplývajúce zníženie hrúbky povrchových vrstiev pôdy, najmä účinkom vody a vetra. K poškodeniu pôdy eróziou dochádza vtedy, keď množstvo a kvalita odnášaných častíc pôdy nie je rovnocenne nahrádzané novo vznikajúcou pôdnou hmotou vytváranou prebiehajúcim pôdotvorným procesom.

Zhutňovanie pôdy spôsobuje zníženie objemu pórov čím obmedzuje rast koreňov a redukuje infiltráciu vody do pôdneho profilu a retenčnú kapacitu pôd. Obmedzuje prienik vzduchu do pôdy, čím redukuje biologickú aktivitu pôd a prejavy ekologických funkcií pôdy.

Zákon o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu stanovuje pre každého kto využíva poľnohospodársky pôdny fond na poľnohospodársku výrobu povinnosť využívať pôdu primeraným spôsobom a zachovať prirodzenú úrodnosť pôdy. Zákon ale neobsahuje žiadne predpísané požiadavky, ktoré by stanovili konkrétne obrábanie pôdy.

Zisťovanie stavu pôdy sa vykonáva systematickým monitoringom. V prípadoch zistenia negatívneho stavu a ohrozenia pôdy môže kompetentný orgán nariadiť donucovacie opatrenie ustanovením osobitnej sústavy obhospodarovania.

OBLASŤ KRMÍV

Zdravotná neškodnosť krmív

Zdravotne neškodné krmivá sú tie, ktoré nespôsobia pri použití v obvyklých dávkach pre daný druh a kategóriu zvierat poruchy zdravotného stavu; nesmú obsahovať patogénne a podmienene patogénne mikroorganizmy alebo ich toxíny, škodlivé látky v množstvách prekračujúcich prípustné limity a musia byť bez príznakov narušenia prirodzených zložiek.

- Na kŕmenie zvierat sa môžu použiť len krmivá zdravotne neškodné, zodpovedajúce potrebám zvierat príslušného druhu a kategórie, a to aj z dietetického hľadiska.

Kvalita krmív

- Krmivá môžu byť vyrobené, používané a pri úžitkovom zvierati skrmované, keď zodpovedajú ustanoveniu zákona o krmivách.
- Uvádzať do obehu možno len krmivo, ktoré bolo na základe overenia jeho akosti, výživnej hodnoty, zdravotnej nezávadnosti a použiteľnosti zapísané do registra krmív.
- Registrácii nepodliehajú hospodárske krmivá (najmä šťavnaté krmivá, siláže, senáže, seno, lúčny porast, slama, zemiaky, repa), všeobecne používané kŕmne suroviny na výrobu kŕmnych zmesí, skúšobné krmivá, krmivo na biologické overovanie.
- Používanie hospodárskych krmív a ich produktov a všeobecné používanie kŕmnych surovín na výrobu kŕmnych zmesí podrobne ustanovuje všeobecne záväzný právny predpis.

SPÔSOBY PRE ZISŤOVANIE KONFORMITY OBHOSPODAROVANIA PODĽA PRAVIDIEL SPRÁVNEJ FARMÁRSKEJ PRAXE

- Kontrola a sankcie Pravidiel správnej farmárskej praxe predstavuje dodržiavanie minimálnych štandardov.
- V obsahu príslušného zákona je jednoznačne určený kompetentný orgán do pôsobnosti ktorého prislúcha dozor a sankcionovanie.
- Kontrolný orgán platobnej agentúry kontroluje dodržiavanie stanovených parametrov v spolupráci s odborníkom primeraného zamerania odborného úradu, či sa vyskytuje porušenie parametrov. Podozrenie z porušenia je povinný kompetentný odborný úrad hlásiť v každom prípade v zmysle obsahu príslušného zákona sankčnému úradu. Sankcie podľa čl.71 nariadenia 445/2002 majú byť účinné, primerané a odstrašujúce.

V tabuľke je záverečný prehľad kritérií kontrolovaných odbornou organizáciou, ktorá poskytuje výsledky platobnej agentúry

Podmienka	Parameter	Administratívna .kontrola	Kontrola na mieste	Sankcie
HNOJENIE				
Skladovanie hnojív	Spôsob skladovania, kapacita skladovania, evidenčné záznamy	Nemožná	Kontrola stavu prostredníctvom odborného kontrolného orgánu (UKSUP)	Hlásenie na kompetentný sankčný úrad (ministerstvo) a následná pokuta (sankčný rámec do 100 000 Sk)
Evidencia použitia	Evidenčné záznamy o množstve, druhu a čase použitia hnojív podľa pozemkov a plodín	Nemožná	Kontrola stavu prostredníctvom odborného kontrolného orgánu (UKSUP)	Hlásenie na kompetentný sankčný úrad (ministerstvo) a následná pokuta (sankčný rámec do 50 000 Sk)
Obmedzenie používania hnojív	Produkcia hnojív, spôsob a miesto aplikácie	Nemožná	Kontrola plôch a zvierat pri porovnaní viacnásobných žiadostí (výber všetkých úradných prameňov, premeranie plôch, počítanie zvierat)	Sankcie nie sú uplatniteľné podľa zákona ale nedodržanie kritérií spôsobilosti predstavuje nedodržanie, to znamená nevyplatenie podpory
Vodné zóny obmedzenia	Ochranná vzdialenosť presne stanovená voči zmyvu hnojív (10 m od povrchových vodných zdrojov, 50 m od podzemných vodných zdrojov)	Nemožná	Kontrola stavu prostredníctvom odborného kontrolného orgánu - orgán poverený platobnou agentúrou UKSUP	Sankcie nie sú uplatniteľné podľa zákona ale nedodržanie kritérií spôsobilosti predstavuje nedodržanie, to znamená nevyplatenie podpory
Zakázané hnojenie	Vynechanie hnojenia na pôdach mokrých, zamrznutých a pokrytých snehom	Nemožná	Kontrola stavu prostredníctvom odborného kontrolného orgánu (UKSUP)	Hlásenie na kompetentný sankčný úrad (ministerstvo) a následná pokuta (sankčný rámec do 50 000 Sk)

Podmienka	Parameter	Administratívna .kontrola	Kontrola na mieste	Sankcie
OCHRANA RASTLÍN				
Prípravky na ochranu rastlín - registrácia	Označenie, zloženie	Nemožná	Kontrola podniku - existujúce prípravky na ochranu rastlín prostredníctvom kontrolného orgánu (UKSUP)	Hlásenie na kompetentný sankčný úrad (ministerstvo) a následná pokuta (sankčný rámec do 1 000 000 Sk)
Prípravky na ochranu rastlín – použitie Zákaz použitia prípravkov vo vzdialenosti 12m od vodných tokov, mokradí	Osvedčenie, indikácia, záznamy	Nemožná	Ako hore, zistenie rozdielu možné, ale iba pri pristihnutí v prípade aplikácie	Hlásenie na kompetentný sankčný úrad (ministerstvo) a následná pokuta (sankčný rámec do 1 000 000 Sk)

Stroje a zariadenia na aplikáciu prípravkov	Záznamy o vykonanej kontrole	Pri administratívnej kontrole predložiť certifikát o kontrole.	Kontrola osvedčenia o vykonanej kontrole	Hlásenie na kompetentný sankčný úrad (ministerstvo) a následná pokuta (sankčný rámec do 1 000 000 Sk)
Použitie prípravkov (jedy)	Povolenie na jedy Licencia na nákup jedov	Predloženie potvrdenia o spôsobilosti narábania s jedmi	Kontrola povolenia, licencie a dokladu o vzdelaní kontrolného orgánu (UKSUP)	Hlásenie na kompetentný sankčný úrad (ministerstvo) a následná pokuta (sankčný rámec do 1 000 000 Sk)
Doklad odbornosti	Vyhovujúce vzdelanie			

Podmienka	Parameter	Administratívna kontrola	Kontrola na mieste	Sankcie
OCHRANA PÔDY				
Spôsob obrábania pôdy	Orba po vrstevniciach	Nemožná	Kontrola stavu prostredníctvom odborného kontrolného orgánu - poverí platobná agentúra	Hlásenie na kompetentný sankčný úrad (obvodný pozemkový úrad) a následná pokuta (sankčný rámec do 10 000 Sk)
Kontaminácia pôdy, cudzorodé látky	Limity znečistenia	Nemožná	Kontrola stavu prostredníctvom odborného kontrolného orgánu (UKSUP)	Hlásenie na kompetentný sankčný úrad (ministerstvo) a následná pokuta (sankčný rámec do 1 000 000 Sk)
Použitie kalov ČOV a dnových sedimentov	Zakázané plochy	Nemožná	Kontrola stavu prostredníctvom odborného kontrolného orgánu (UKSUP)	Hlásenie na kompetentný sankčný úrad (ministerstvo) a následná pokuta (sankčný rámec do 100 000 Sk)
Evidencia použitia	Schválený projekt, určené plochy a množstvá	Nemožná		

Podmienka	Parameter	Administratívna kontrola	Kontrola na mieste	Sankcie
KRMIVÁ				
Krmivá - registrácia	Označenie, zloženie	Nemožná	Kontrola stavu prostredníctvom odborného kontrolného orgánu (UKSUP)	Hlásenie na kompetentný sankčný úrad (ministerstvo) a následná pokuta (sankčný rámec do 500 000 Sk)

Správna farmárska prax sa týka nasledovných opatrení Plánu rozvoja vidieka:

- **Znevýhodnené oblasti a oblasti s environmentálnymi obmedzeniami**
- **Agroenvironment a životné podmienky zvierat**

PRÍLOHA C 4

**Potreba skladovacích priestorov
pre maštal'ný hnoj, močovku a hnojovicu na dobu 5 mesiacov pre jedno zviera**

**Potreba skladovacích priestorov
pre maštal'ný hnoj, močovku a hnojovicu na dobu 6 mesiacov pre jedno zviera**

Potreba skladovacích priestorov pre maštal'ný hnoj, močovku a hnojovicu na dobu 5 mesiacov pre jedno zviera

Kategória	Priem. živá hmotnosť kg	Produkcia/deň		Potreba skladovacích priestorov na dobu 5 mesiacov pre jedno zviera v m ³					
		výkaly kg	moč kg	Odkanalizovaná maštal'		Boxové maštal'ný hnoj	Kotercové maštal'ný hnoj	Nepodstielané hnojovica	Splaškové vody z dojárne
				maštal'ný hnoj	močovka				
Hovädzí dobytok									
Krava mliekového typu	650	34	21	6,22	2,43	7,28	8,76	7,55	0,77
Teľa do 6 mesiacov	105	5	3	1,06	0,29	1,19	1,37	1,10	
Jalovica do 1 roka	250	13	8	2,50	0,77	2,89	3,44	2,88	
Jalovica 1-2 roky	440	22	14	4,19	1,34	4,90	5,74	4,94	
Jalovica nad 2 roky	550	28	17	5,18	1,63	6,03	7,18	6,18	
Býk vo výkrme	360	19	11	3,63	1,06	4,27	5,03	4,12	
Ošípané									
Prasnica pripúšťaná a prasná	180	2,4	6,4	0,93	0,80		1,55	2,31	
Prasnica vysokoprasná a dojčiaca	180	4,5	9,9	1,72	1,09			2,67	
Odstavča	14	0,4	0,9	0,17	0,14		0,26	0,45	
Ošípaná v predvýkrme	30	0,7	1,8	0,31	0,18		0,48	0,62	
Ošípaná vo výkrme	75	1,6	2,1	0,48	0,28		0,68	0,78	
Ošípaná vo výkrme	120	2,0	2,5	0,58	0,34		0,82	0,89	
Prasnička a kanec v odchove	100	1,9	2,4	0,55	0,33		0,83	0,87	
Kanec	200	3,0	6,5	1,09	0,81		1,58	1,99	
Ovce									
Bahnica	55	3,00					0,52		
Jahnička a baran do 1 roka	22	1,21					0,13	0,17	
Jahnička a baran nad 1 rok	40	2,20					0,23	0,30	
Baran	70	3,80					0,41		

Kozy								
Koza	50	2,70				0,30		
Koza s kozliatkami 40 dní		3,00				0,11		
Kozička a cap do 1 roka	26	1,43				0,15		
Cap	65	3,58				0,38		
Kone		22	6,0	3,38	0,49			
						Podstielané maštal'ný hnoj	Klietky hnojovica	Klietky sušenie trusu
Hydina								
Sliepky - nosnica		0,180				0,023	0,025	0,013
brojler		0,054				0,008		
Morka - plemenná		0,301				0,039	0,042	0,021
brojler		0,090				0,013		
Kačica - plemenná		0,247				0,016		
brojler		0,074				0,005		
Hus - plemenná		0,329				0,023		
brojler		0,099				0,008		
						Klietky maštal'ný hnoj		
Králiky								
Králik - chovný		0,25				0,038		
brojler		0,16				0,023		

Maštal'ný hnoj - strata skladovaním a odparom 20 %

Hnojovica a močovka - strata skladovaním a odparom 10 %

Odkanalizovaná maštaľ - 30 % moču absorbuje podstielka do maštal'ného hnoja

Bahnica s jahňat'om 60 dní

Sušenie trusu – trus vysušený na 40 % sušiny

Potreba skladovacích priestorov pre maštal'ný hnoj, močovku a hnojovicu na dobu 6 mesiacov pre jedno zviera

Kategória	Priem. živá hmotnosť kg	Produkcia/deň		Potreba skladovacích priestorov na dobu 6 mesiacov pre jedno zviera v m ³					
		výkaly kg	moč kg	Odkanalizovaná maštal'		Boxové maštal'ný hnoj	Kotercové maštal'ný hnoj	Nepodstielané hnojovica	Splaškové vody z dojárne
				maštal'ný hnoj	močovka				
Hovädzí dobytok									
Krava mliekového typu	650	34	21	7,46	2,92	8,74	10,51	9,06	0,92
Teľa do 6 mesiacov	105	5	3	1,27	0,35	1,43	1,64	1,32	
Jalovica do 1 roka	250	13	8	3,00	0,92	3,47	4,13	3,46	
Jalovica 1-2 roky	440	22	14	5,03	1,61	5,88	6,89	5,93	
Jalovica nad 2 roky	550	28	17	6,22	1,96	7,23	8,61	7,41	
Býk vo výkrme	360	19	11	4,36	1,27	5,12	6,03	4,94	
Ošípané									
Prasnica pripúšťaná a prasná	180	2,40	6,40	1,11	0,96		1,86	2,77	
Prasnica vysokoprasná a dojčiaca	180	4,50	9,90	2,06	1,31			3,20	
Odstavča	14	0,40	0,90	0,20	0,17		0,31	0,54	
Ošípaná v predvýkrme	30	0,70	1,80	0,37	0,21		0,57	0,74	
Ošípaná vo výkrme	75	1,60	2,10	0,58	0,34		0,81	0,94	
Ošípaná vo výkrme	120	2,00	2,50	0,69	0,41		0,98	1,07	
Prasnička a kanec v odchove	100	1,90	2,40	0,66	0,40		1,00	1,04	
Kanec	200	3,00	6,50	1,31	0,97		1,89	2,39	
Ovce									
Bahnica	55	3,00					0,62		
Jahnička a baran do 1 roka	22	1,21					0,15	0,20	
Jahnička a baran nad 1 rok	40	2,20					0,28	0,36	
Baran	70	3,8					0,49		

Kozy									
Koza	50	2,7				0,36			
Koza s kozliatkami 40 dní		3,00				0,13			
Kozička a cap do 1 roka	26	1,43				0,18			
Cap	65	3,58				0,45			
Kone		22	6	4,05	0,59				
							Podstielané	Klietky	Klietky
Hydina							maštalný hnoj	hnojovica	sušenie trusu
Sliepky - nosnica		0,180				0,028		0,030	0,015
brojler		0,054				0,009			
Morka - plemenná		0,301				0,047		0,050	0,025
brojler		0,090				0,015			
Kačica - plemenná		0,247				0,019			
brojler		0,074				0,006			
Hus - plemenná		0,329				0,027			
brojler		0,099				0,009			
							Klietky		
Králiky							maštalný hnoj		
Králik - chovný		0,25				0,045			
brojler		0,16				0,028			

Maštalný hnoj - strata skladovaním a odparom 20 %

Hnojovica a močovka - strata skladovaním a odparom 10 %

Odkanalizovaná maštaľ - 30 % moču absorbuje podstielka do maštalného hnoja

Bahnica s jahňatom 60 dní

Sušenie trusu – trus vysušený na 40 % sušiny

Produkcia je fyziologická produkcia exkrementov.

Odkanalizovaná maštal' je klasické ustajnenie dobytky s priväzovaním a podstielaním. Tu odteká moc a splaškové vody do žumpy a maštal'ný hnoj sa odstraňuje zväčša bežným ohrňovačom.

Boxové je ustajnenie bez priväzovania, podstiel sa do boxov, maštal' nie je odkanalizovaná. Výkaly, moč a slama sa vyhŕňa vo forme maštal'ného hnoja.

Kotercové je skupinové ustajnenie s podstielaným ležoviskom. Výkaly, moč a slama sa vyhŕňa vo forme maštal'ného hnoja. Sú to hlboká podstielka, narastajúca podstielka a ploché pristielané ležovisko.

Nepodstielané je volne ustajnenie v nepodstielaných ležiskových boxoch. Výkaly a moč sa odstraňujú do skladovacej nádrži vo forme hnojovice (tekutý hnoj).

Splaškové vody z dojarne je to voda na čistenie dojacieho zariadenia.

Ovce a kozy sú ustajnene v skupinovom koterci na hlbkej podstielke. Výkaly, moč a slama sa odstraňuje vo forme maštal'ného hnoja.

Kone ustajnené v individuálnom boxe s podstielaním odkanalizovaná maštal' ako u kráv.

Hydina

Podstielane je hlbokou podstielkou zväčša piliny spolu s trusom.

Klietky - produkuje sa trus bez podstielky, ktorý sa odstraňuje spod klietok.

Klietky so sušeným trusom - trus na páse, ktorý ho odstraňuje aj vysušuje teplým vzduchom z maštale.

Králiky - produkujú maštal'ný hnoj, sú to ich exkrementy s veľmi malým množstvom slamy od samíc po okotení.